

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ БАЗОВИЙ
ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Розглянуто
на засіданні приймальної комісії
Протокол № 5 від 25.04. 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
КЗ «Чернігівський базовий фаховий
медичний коледж»
Чернігівської обласної ради
Микола КОНОПАЦЬКИЙ
«25» квітня 2024 р.

Програма співбесіди

з української мови для вступників
на основі базової середньої освіти
до КЗ «Чернігівський базовий фаховий медичний коледж»
Чернігівської обласної ради
в 2024 році

Розглянуто та ухвалено на засіданні циклової
комісії гуманітарних та соціально-економічних
дисциплін
Протокол № 9 від 23 квітня 2024 р.

Чернігів

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	4
3. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ.....	6
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ.....	6
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	7

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з української мови містить основні вимоги до знань і умінь абітурієнтів, які вступають на основі базової загальної середньої освіти.

Співбесіда з абітурієнтами проводиться з метою виявлення загальних знань з української мови, перевірки рівня мовленнєвих умінь і навичок. Програма співбесіди відповідає чинній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови (5 – 9 класи) та складається з трьох розділів.

Перший з них містить перелік основних тем і понять з української мови, якими повинен володіти вступник.

У другому розділі вказано вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників.

У третьому розділі наведено критерії оцінювання відповіді вступника на співбесіді.

ІІ. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Звуки тверді і м'які, дзвінки і глухі.
2. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв, звукове значення букв *я, ю, є, ї, и* та буквосполучень *дз, дзь, дж*.
3. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.
4. Уподіблення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
5. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.
6. Найпоширеніші чергування голосних звуків.
7. Правила вживання апострофа.
8. Правила вживання м'якого знаку.
9. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
10. Вимова і написання префіксів: *з-* (*с-, зі-*), *роз-*, *без-*, *при-*, *прі-*, *пре-*.
11. Правопис складних і складноскорочених слів.
12. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
13. Синоніми, антоніми, омоніми.
14. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів.
15. Поняття про самостійні та службові частини мови.
16. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
17. Рід, число відмінок іменника.
18. Відміни іменників.
19. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
20. Якісні, відносні та присвійні прикметники.

21. Правопис найуживаніших суфіксів прикметників. Правопис складних прикметників.

22. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні і порядкові. Числівники прості, складні і складені.

23. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників.

24. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.

25. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний, недоконаний). Часи дієслів.

26. Дієслова I і II дієвідміни. Правопис дієслів.

27. Дієприкметник як особова форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.

28. Дієприкметниковий зворот.

29. Дієприслівник як особова форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

30. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Правопис прислівників.

31. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників, разом, окремо і через дефіс.

32. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників окремо і через дефіс.

33. Частка як службова частина мови. Формотворчі, словотворчі та модальні частки. Написання часток. «Не» і «ні» з різними частинами мови.

34. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

35. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного члена.

36. Просте речення. Види речень за метою висловлення: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.

37. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладка як різновид означення.

38. Розділові знаки і кінці речення. Тире між підметом і присудком.

39. Речення двоскладні й односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.

40. Однорідні члени речення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення.

41. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

42. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.

43. Складнопідрядне речення зі сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях.

44. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.

45. Пряма й непряма мова. Розділові знаки при прямій мові.

46. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність. Мовленнєві помилки.

47. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци.

48. Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

III. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ

Вступники, які проходять співбесіду, **повинні**:

✓ розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподіблення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;

✓ розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами:

✓ виділяти основу слова, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;

✓ пояснювати відомі слова, добирати до слів антоніми й синоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;

✓ розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;

✓ розрізняти словосполучення й речення; визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні;

✓ визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;

✓ визначати в реченнях з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;

✓ розпізнавати стилі мовлення, визначати їх особливості.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

При оцінюванні відповідей до уваги беруться такі критерії:

- ✓ рівень засвоєння орфоепічних, граматичних, лексичних, стилістичних умінь і навичок;
- ✓ комунікативні уміння (уміння сприймати, відтворювати, створювати усні висловлювання).

При оцінюванні відповіді основна увага приділяється наступним критеріям:

1. Повнота і правильність відповіді.
2. Ступінь усвідомленості, розуміння вивченого.

3. Мовленнєве оформлення відповіді.
4. Відповідь вступника оцінюється за шкалою 100 – 200 балів.
5. На вступному випробуванні вступник повинен:
  - говорити українською мовою з дотриманням правил орфоєпії;
  - застосовувати теоретичні знання для створення висловлювань у різних стилях і видах мовлення;
  - будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал;
  - викладати матеріал логічно, послідовно;
  - використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови;
  - виявляти своє ставлення до предметів висловлювання, розуміти можливість різних тлумачень однієї проблеми;
  - аргументувати висловлені думки.

Бали	Рівні навчальних досягнень
Незадовільно	Вступник не розрізняє об'єкти вивчення і не може відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, буде лише окремі, не пов'язані між собою речення. Вступник не має сформованих практичних умінь та навичок; лексика і граматична будова мовлення збіднені.
100-104	Вступник відтворює більшу часту навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен відтворити окремі положення завдання; має частково сформовані практичні уміння та навички; лексика і граматична будова мовлення збіднені.
105-110	Вступник за допомогою екзаменатора відтворює основний навчальний матеріал, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, може повторити за зразком певну операцію, дію; має частково сформовані практичні уміння та навички; лексика і граматична будова мовлення збіднені.
111-115	Вступник за допомогою екзаменатора відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію; здатний з помилками і неточностями дати визначення понять, сформулювати правила. Не вміє аргументувати відповідь, приклади відсутні.
116-120	Вступник розрізняє об'єкти вивчення, відтворює незначну частину навчального матеріалу, відповідь правильна, але не

	достатньо осмислена, приклади відсутні; лексика і граматична будова мовлення збіднені.
121-125	Вступник описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях, відповідь характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми, порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.
126-130	Вступник описує явища, процеси, вміє пояснити їх причини, не завжди орієнтується в поняттях; відсутня аргументація та приклади для суджень, відповідь характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми, порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.
131-135	Вступник здатний з помилками і неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, відтворити його з помилками; висловлені судження прикладами не ілюструються; питання не розкриті повністю, трапляються недоліки за низкою показників; відповіді бракує єдності стилю.
136-140	Вступник з помилками дає визначення понять, здатен сформулювати правило, відтворити його, але припускається помилок; підтверджує висловлене судження прикладами; питання значною мірою розкриті але трапляються недоліки за низкою показників, відповіді бракує єдності стилю.
141-145	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповідь правильна але недостатньо осмислена, має уявлення про об'єкт вивчення може повторити за зразком певну операцію, дію. Питання розкрито поверхнево.
146-150	Вступник відповідає логічно, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці; виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий.
151-155	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і правила, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії, аргументація суджень відсутня.

156-160	Знання вступника є достатніми, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь логічна, але має неточності, приклади не завжди ілюструють судження, відсутня аргументація.
161-165	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повну, зв'язну, з елементами самостійних суджень відповідь; розуміє основоположні теорії і факти, але не завжди вдало встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; трапляються помилки у доборі лексичних засобів, відсутня аргументація, правила не завжди підтверджуються прикладами.
166-170	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, судження не завжди аргументовані, вступник не всі судження може проілюструвати прикладами.
171-175	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повну, зв'язну, з елементами самостійних суджень відповідь; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження власних думок; вдало добирає лексичні засоби; але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами.
176-180	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дії, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.
181-185	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; відповіді бракує власних прикладів

	до деяких суджень.
186-190	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал; знає основоположні теорії і факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; частково контролює власні навчальні дії.
191-195	Вступник застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь логічна хоч і має неточності.
196-199	Вступник уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Вступник має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації приймати рішення. Відповідь правильна, логічна, повна, судження проілюстровані власними прикладами.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурячок А.А. Орфографічний словник / А.А. Бурячок. – К.: Богдан, 2000.
2. Вихованець І.Р. Вивчаємо Українську Мову. Розширений Курс. Самовчитель: Навчальний Посібник / І.Р. Волох. – К., 1993.
3. Волох О.Т. Сучасна Українська Літературна Мова / О.Т. Волох. – К., 1986.
4. Волощак М. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання / М. Волощак. – К.: Просвіта, 2000. – 128 с.
5. Головащук С.І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник / С.І. Головащук – К., 1995.
6. Горпинич В.О. Українська Морфологія: Навчальний Посібник В.О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002.
7. Єрмоленко С.Я. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / [С.Я. Єрмоленко, С.П. Бибик, О.Г. Тодор]; за ред. С.Я. Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001, 223 с.

8. Мала філологічна енциклопедія / [Уклали: О.І. Скопненко. І.В. Цимбалюк]. – К.: Довіра, 2007. – 478 с.
9. Олійник О. Світ українського слова / О. Олійник. – К.: Хрещатик, 1994, 415с.
10. Онуфрієнко Г.С. Складні випадки українського правопису: Навчальний посібник / Г.С. Онуфрієнко та ін. – Запоріжжя, 1998.
11. Сучасна українська мова / За ред О.Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2001, 399с.
12. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун. І.Ю. Шевченко та ін. – К., 2001.
13. Український правопис / [Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. Ін-т укр. Мови НАН України]. – К.: Наукова думка, 2012. – 288 с.
14. Ющук І.П. Практичний довідник з української мови / І.П. Ющук. – К.: Рідна мова, 1998. – 224 с.